

Atļaujas saņemšana veselīguma norādes lietošanai

Publicēts: 06.04.2021.

Atļaujas procedūra funkcionālajām norādēm

Regula Nr.1924/2006 noteica, ka dalībvalstis iesniedz Eiropas Komisijai (Komisija) funkcionālo (13.panta) veselīguma norāžu sarakstu līdz 2008.gada 31.janvārim kopā ar norādēm piemērojamiem nosacījumiem ar atsauci uz attiecīgo zinātnisko pamatojumu.

Lai veselīguma norādi iekļautu Latvijas veselīguma norāžu sarakstā, uzņēmējiem bija jāiesniedz pieteikuma veidlapa vai brīvā formā rakstīts iesniegums kopā ar zinātnisko pamatojumu.

Līdz 2008.gada 31.janvārim tika saņemts 321 pieteikums no 22 pārtikas un 24 uztura bagātinātāju ražošanas vai izplatīšanas uzņēmumiem.

Komisija 2008.gada 31.janvārī saņēma ES dalībvalstu sarakstus kopumā ar vairāk nekā 44'000 veselīguma norādēm, t.sk. ap 500 Latvijas veselīguma norādēm. Komisija, sadarbojoties ar Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādi (EFSA), iesniegtos datus izvērtē un pieņem ES sarakstu ar atļautajām norādēm.

- Konsolidētā veselīguma norāžu datubāze ir pieejama [Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādes mājaslapā](#) - skat. Database of health claims submitted to EFSA for evaluation.
- [EFSA sniegtie atzinumi](#) par konkrētu veselīguma norāžu zinātnisko pamatojumu (skatīt sadaļu „NDA opinions on Article 13”).

Komisija ir [pazinojusi](#), ka atļauto norāžu saraksta pieņemšana notiks 2 posmos:

1. funkcionālas norādes par vielām, kas nav botāniskas vielas,
2. funkcionālas norādes par botāniskām vielām.

Atļaujas procedūra 13.5 un 14.panta norādēm

Salīdzinot ar funkcionālo 13.panta norāžu atļaujas procedūru, dažas veselīguma norādes ir pakļautas atšķirīgai atļaujas procedūrai.

Atšķirīga procedūra attiecas uz norādēm:

- par samazinātu slimības risku (14.1.b panta norādes),
- par bērnu attīstību un veselību (14.1.a panta norādes),
- kas pamatotas ar jaunākajām zinātniskajām atziņām (13.5.panta norādes),
- kurās ietverta prasība pēc īpašumtiesību datu aizsardzības (13.5.panta norādes).

Šo norāžu atļaujas procedūra ir balstīta uz uzņēmēju individuāliem pieteikumiem. Par katru veselīguma norādi jāiesniedz atsevišķs pieteikums, proti, katrā pieteikumā norāda saistību starp pārtikas produktu un tikai vienu iedarbības veidu.

Atļaujas procedūras apraksts

13.5.panta un 14.panta veselīguma norāžu atļaujas procedūrā galvenās iesaistītās puses ir pieteicējs, kompetentā iestāde, EFSA un Komisija.

1. Pieteicējs iesniedz pieteikumu kompetentajā iestādē, kura, pirms tā pārsūtīšanas uz EFSA, to pārbauda (14 dienas).
2. EFSA informē ES dalībvalstu kompetentās iestādes un Komisiju par pieteikuma saņemšanu un sniedz atzinumu (5-7 mēneši).
3. Pieteikuma iesniedzējs vai sabiedrības pārstāvji 30 dienās pēc atzinuma publicēšanas var iesniegt Komisijai komentārus.

4. Komisija sagatavo lēmuma projektu un iesniedz to Pārtikas Aptriemes un Dzīvnieku Veselības Pastāvīgajā Komitejā (SCFCAH) (2 mēneši).

5. Pēc labvēlīga SCFCAH atzinuma saņemšanas, Eiropas Parlamentam un Padomei ir tiesības pārbaudīt Komisijas lēmuma projektu.

6. Ja nav iebildumu, Komisija pieņem lēmumu.

[Atļaujas procedūras shematisks attēlojums](#)

Vadlīnijas pieteikuma iesniedzējiem

Komisija ir sniegusi vispārīgus norādījumus veselīguma norāžu pieteikumu sagatavošanai un noformēšanai (18.04.2008. [Regula Nr. 353/2008](#) un 30.11.2009. [Regula Nr. 1169/2009](#)).

Lai atvieglotu uzņēmējiem sagatavot pieteikumus veselīguma norādes atļaujai, EFSA ir izstrādājusi vairākas vadlīnijas, tostarp par pieteikuma zinātniskajām un tehniskajām prasībām, par veselīguma norāžu izvērtēšanas principiem, par atsevišķu jomu veselīguma norāžu zinātniskajām prasībām

Vadlīnijas pieteikuma iesniedzējiem

- [Zinātniskās un tehniskās vadlīnijas](#) (pieteikuma sagatavošanai), t.sk.:
 - [Pieteikuma 1-4.dala](#)
 - [Pielikums A - pieteikuma forma](#)
- [Pielikums B - pieteikuma kopsavilkums](#)
- [Vispārīgās vadlīnijas](#) par veselīguma norāžu izvērtēšanas principiem (Publiskās apspriešanas [rezultāti](#); Iesaistīto pušu sanāksmes [ziņojums](#))
- Vadlīnijas par atsevišķu jomu veselīguma norāžu zinātniskajām prasībām:
 - Veselīguma norādes par [zarnu un imūno funkciju](#) (Publiskās apspriešanas [rezultāti](#); Iesaistīto pušu sanāksmes [ziņojums](#));
 - Veselīguma norādes par [antioksidantu īpašībām, oksidatīvajiem bojājumiem un kardiovaskulāro veselību](#); (Publiskās apspriešanas [rezultāti](#));
 - Veselīguma norādes par [kaulu, locītavu un mutes dobuma veselību](#);
 - Veselīguma norādes par [apetītes vērtējumiem, svara kontroli un asins glikozes koncentrāciju](#);
 - Veselīguma norādes par [neiroloģiskajām un psiholoģiskajām funkcijām](#);
 - Veselīguma norādes par [fizisko veiktspēju](#).

Komisijas pieņemtie lēmumi par iesniegtajām norādēm

Komisijas lēmumi par atļauju piešķiršanu vai atļaujas piešķiršanas atteikumu veselīguma norādēm, kas ir pamatotas ar jaunākajām zinātniskām atziņām vai kurās ietverta prasība pēc īpašumtiesību datu aizsardzības:

- [17.12.2009. Komisijas lēmums 2009/980/EK](#)
 - [ar labojumiem 13.12.2010. lēmumā 2010/770/ES.](#)
- [21.10.2009. Komisijas regula Nr. 984/2009](#)
- [29.10.2009. Komisijas regula Nr. 1025/2009](#)
- [30.11.2009. Komisijas regula Nr. 1168/2009](#)
- [03.05.2010. Komisijas regula Nr. 375/2010](#)
- [05.05.2010. Komisijas regula Nr. 382/2010](#)
- [05.05.2010. Komisijas regula Nr. 383/2010](#)
- [22.10.2010. Komisijas regula Nr. 958/2010](#)
- [09.12.2010. Komisijas regula Nr. 1161/2010](#)
- [04.05.2011. Komisijas regula Nr. 432/2011](#)
- [11.07.2011. Komisijas regula Nr. 666/2011](#)

Komisijas lēmumi par atļauju piešķiršanu vai atļaujas piešķiršanas atteikumu veselīguma norādēm, kas attiecas uz slimības riska samazināšanu vai uz bērnu attīstību un veselību:

- [21.10.2009. Komisijas regula Nr.983/2009](#)
 - [ar labojumiem 03.05.2010. regulā Nr. 376/2010](#)
- [29.10.2009. Komisijas regula Nr. 1024/2009](#)
- [30.11.2009. Komisijas regula Nr. 1167/2009](#)
- [05.05.2010. Komisijas regula Nr. 384/2010](#)
- [22.10.2010. Komisijas regula Nr. 957/2010](#)
- [09.12.2010. Komisijas regula Nr. 1162/2010](#)
- [06.05.2011. Komisijas regula Nr. 440/2011](#)
- [11.07.2011. Komisijas regula Nr. 665/2011](#)
- [14.11.2011. Komisijas regula Nr. 1160/2011](#)

Komentāri par EFSA atzinumiem

Jebkuram interesentam ir iespēja nosūtīt komentārus Komisijai par EFSA atzinumiem par 14.panta un 13.5.panta veselīguma norādēm.

Regula neparedz komentāru sniegšanu Komisijā par EFSA atzinumiem par 13.panta norādēm.

Trešās personas var iesniegt savas sūdzības savas valsts kompetentajai iestādei.

Komisija ir saņēmusi vairākas vēstules par Regulas ietekmi uz uztura bagātinātāju nozari un ir sniegusi [1.atbildi](#) un [2.atbildi](#).

<https://www.pvd.gov.lv/lv/atlaujas-sanemsana-veseliguma-norades-lietosanai>